

Riktlinjer tilläggsbelopp och verksamhetsstöd

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarig processägare
UN 2019/0587	2020-03-03	Utbildningsnämnden	Elevstödshandläggare

Dokumentets syfte

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov. Huvudman för en skola ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelser i skollagen 2010:800.

Huvudman för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola och gymnasiesärskola kan, utöver grundbeloppet, ansöka om extra ersättning för inskrivna elever med omfattande behov av särskilt stöd, tilläggsbelopp för fristående och verksamhetsstöd för kommunala skolor. Dokumentet anger efter vilka riktlinjer som extra ersättning kan beviljas. Dokumentet innehåller också struktur för uppföljning av resultat till nämnden.

Dokumentet gäller för

Bildningsförvaltningens handläggare, grundskolor, grundsärskolor och gymnasieskolor och gymnasiesärskolor med elever folkbokförda i Danderyds kommun. I dokumentet benämns förskoleklass, grundskolor, grundsärskolor, fritidshem och gymnasieskolor, gymnasiesärskolor med ett gemensamt begrepp – skolor.

Stöd som ingår i grundbelopp

Skollagen föreskriver att utbildningen ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var den anordnas.

Kommunen ska fördela resurserna efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov och tillämpa likabehandlingsprincipen. Utgångspunkten bör i resursfördelningen vara att den enskilde huvudmannen ska kunna bedöma om kommunen använt samma grunder som vid fördelning av resurser till de egna verksamheterna.

Av skollagen och dess förarbeten framgår att det grundbelopp som kommunen betalar ut till skolan ska innefatta ersättning för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader, och utgör den huvudsakliga finansieringen av skolans verksamhet.

I grundbeloppet ingår finansiering av stöd i form av extra anpassningar, extra undervisning, gruppindelningar, undervisning i särskilda undervisningsgrupper, individualisering och anpassning av lärandesituation kring elever med vanligt förekommande funktionsnedsättningar. Näst intill alla elevers behov av särskilt stöd i skolan ska kunna tillgodoses inom ramen för den ordinarie undervisningen baserat på grundbeloppet. Det med stöd av elevhälsans förebyggande arbete i kombination med skolans ordinarie specialpedagogiska verksamheter. Möjligheten till att begära extra resurser för elever i behov av särskilt stöd är därmed mycket begränsad.

Skollagen slår även fast att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskraven som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Rektor har till ansvar att besluta om sin skolas inre organisation och ska anpassa sin organisation och undervisning så att hänsyn tas till olika elevers behov och förutsättningar vid fördelning av grundbeloppet. Det innebär att fördelning av grundbeloppet kan skilja sig väsentligt åt vad gäller hur mycket resurser som ska avsättas och tilldelas olika elever inom skolenheten. Det innebär att såväl en fristående huvudman som en kommunal verksamhet ska, inom ramen för grundbeloppet, kunna ge stöd åt flertalet elever.

Omfattande behov av särskilt stöd

Skolor kan, utöver grundbeloppet, ansöka om och erhålla extra ersättning för elever, i form av tilläggsbelopp för fristående huvudmän och verksamhetsstöd för kommunala verksamheter.

I Danderyds kommun används lagstiftningen gällande tilläggsbelopp till fristående skolor även för kommunala skolor men beloppet benämns då istället för verksamhetsstöd då det i juridisk mening inte är ett tilläggsbelopp.

Tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd är enligt lag aktuellt först då en elev har *ett omfattande behov av särskilt stöd av extraordinärt slag* och där en extraordinär insats för eleven fordras för att säkerställa inlärningssituationen. Extraordinära insatser handlar om åtgärder utöver den ordinarie undervisningen, inklusive skolans särskilda stödinsatser.

Det ska vara ett extraordinärt behov av särskilt stöd där skolan inte kan förväntas bära hela kostnaden för det stödet inom ramen för grundbeloppet. Tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd ska dock inte täcka hela den faktiska kostnaden för det extraordinära resursstödet, utan ska betraktas som ett bidragsstöd för skolans merkostnader. Bidraget ska vara individuellt bestämt och utgå ifrån elevens behov. De insatta stödåtgärderna ska vara frekventa och kontinuerliga.

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd beviljas inte för skolans ordinarie verksamhet och särskilda stöd då det stödet ska omfattas av grundbeloppets kostnadstäckning. Kostnader för undervisande personal i den pedagogiska verksamheten och omsorgen ska rymmas inom grundbeloppet.

Grund för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd är ett bidrag som kan ansökas för elever folkbokförda i Danderyds kommun med ett omfattande behov av särskilt stöd.

Med tilläggsbelopp och verksamhetsstöd avses ersättning för assistenthjälp, tekniska hjälpmedel, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder, däribland sådana som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer. För sådana elever är det i första hand specialpedagogiska insatser som kan bli aktuella.

- Assistenthjälp avser extraordinära insatser i form av ett resursstöd så att eleven ska kunna följa undervisningen, delta i och tillgodogöra sig verksamheten. I Danderyds kommun kan det omfatta elever med ett stödbehov till följd av svårigheter som relaterar till fysiska eller medicinska orsaker och som kräver tillsyn och stöd. Det kan exempelvis vara ett rörelsehinder, hörsel- eller synnedättning, eller omfatta elever som kräver medicinsk behandling under skoltid. Det kan även omfatta elever med behov av extraordinära stödåtgärder till följd av svårigheter som medför riskinslag för dem själva eller för andra, alternativt elever med mycket stora och grundläggande svårigheter i socialt samspel och kommunikation.

- Med tekniska hjälpmedel avses hjälpmedel som är speciellt anpassade för eleven och där kostnaden är omfattande. Tekniska hjälpmedel ska syfta till att upphäva/minska eller motverka effekten av en varaktig funktionsnedsättning, i det fall då ingen annan utförare eller aktör med ansvar att tillhandahålla det stödet finns, så som exempel Habilitering, BUP eller Socialtjänsten.
- Anpassning av lokaler avser extraordinära kostnader för enskild elev, som har samband med dennes särskilda behov och förutsättningar att kunna fullgöra sin skolgång. Det kan exempelvis vara elever med omfattande fysiska funktionsnedsättningar. Kostnader för generell tillgängliga skollokaler ska täckas inom ram för grundbeloppet.
- Andra extraordinära stödåtgärder, däribland sådana som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer, avser ihållande specialpedagogiska insatser för elev utöver ordinarie undervisning och särskilt stöd. Med det menas extraordinära insatser till elev, som till följd av en varaktig funktionsnedsättning är i behov av sådan insats för att kunna tillgodogöra sig utbildningen. Det kan exempelvis vara elever som ligger långt efter kunskapskraven eller där omvänd integrering i grundskolan föreligger enligt skollagens direktiv. Omvänd integrering innebär att en elev i grundskolan kan få sin utbildning inom grundsärskolan (integrerad elev), eller att en elev i grundsärskolan kan få sin utbildning inom grundskolan.
- Elever i fristående grundskola eller grundsärskola som ska erbjudas modersmålsundervisning.

Ram för de extraordinära stödåtgärderna

Stödåtgärderna ska rikta sig direkt till den enskilda eleven och ska väsentligt avvika från det generella särskilda stöd som skolan är skyldig att tillhandahålla eleven med. En förutsättning för att stödet ska tilldelas är att det extraordinära stödet inte har koppling till den vanliga ordinarie undervisningen samt inte kan tillgodoses med organisatoriska eller pedagogiska insatser som den undervisningen ska omfattas utav.

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd ska också vara omedelbart kopplat till enskild elev och ha samband med dennes särskilda behov och förutsättningar för att kunna fullgöra sin skolgång. Näst intill alla elevers behov ska kunna tillgodogöras inom ramen för grundbeloppet. Då tilläggsbelopp och verksamhetsstöd endast ska lämnas i undantagsfall måste skolans utredning och ansökan klart visa att eleven har ett sådant omfattande behov av särskilt stöd att stödbehovet inte kan tillgodoses inom ramen för grundbeloppet.

Bedömning och handläggning

En förutsättning för att bli tilldelad tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd är att elevens behov och de redan prövade åtgärderna, i förhållande till behoven är väl kartlagda och dokumenterade enligt skollagens föreskrifter gällande extra anpassningar och särskilda stöd.

Det innebär att en ansökan om tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd ska föregås av en utredning av elevs behov av särskilt stöd. Den utredningen ska omfatta en pedagogisk kartläggning och bedömning, åtgärdsprogram och uppföljning av dessa, samt kan innehålla annan dokumentation som exempelvis intyg eller andra utredningar, som belyser elevens behov av ett extraordinärt särskilt stöd. Utredningen ska beakta och belysa både organisatoriska strukturer och nivåer samt andra faktorer som kan ha påverkat insatsernas utfall. Vid utredningen kartläggs och sammanställs de anpassningar och det särskilda stöd som tilldelats eleven. Både vårdnadshavare och elev ska ges möjlighet att medverka i utredningen för att delge sina uppfattningar kring de insatser som prövats. Den sammantagna bedömningen och slutsatsen som uppkommit i utredningen ska därefter uppges i ansökan om tilläggsbelopp och verksamhetsstöd.

För bedömning av stödbehovets omfattning behöver skolan i ansökan styrka vilka insatser och former av särskilt stöd som erbjudits elev under dennes tidigare skolgång. I ansökan ska det framgå vilka prövade insatser som hittills tilldelats elev inom ram för grundbeloppets extra anpassningar och särskilda stöd. Det ska även framgå hur och när effekterna av det stödet följs upp och utvärderas. I ansökan ska skolan ange både syfte och målsättning med de extraordinära stödåtgärderna samt redovisa hur de extra resurserna ska stödja elev till att uppnå kunskapsmål enligt skollagens styrdokument.

Eftersom tilläggsbelopp och verksamhetsstöd endast ska lämnas i undantagsfall måste utredningen klart visa att eleven har ett sådant omfattande behov av särskilt stöd att ett tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd är motiverat.

Först när skolan prövat och uttömt alla möjligheter av olika former av anpassningar och särskilt stöd som den ordinarie utbildningen ska erbjuda kan ett tilläggsbelopp eller ett verksamhetsstöd vara aktuellt.

Det är alltid elevens individuella stödbehov, som det framträder i den pedagogiska verksamheten, som är underlag för bedömning av tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd. En elevs diagnos är i sig inte utslagsgivande.

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för en elev i behov av särskilt stöd, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Beslutsmotivering

Ett beslut om tilläggsbelopp och verksamhetsstöd ska kommuniceras till fristående huvudmän och kommunala verksamheters rektorer enligt gällande delegationsordning. Vid varje beslut ska en beslutsmotivering framgå.

Avslag

En ansökan om tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd kan avslås. Ett avslag innebär inte att eleven saknar ett stödbehov utan att stödbehovet bedöms ingå inom ramen för grundbeloppet.

Ansökningsförfarande

Ansökan ska lämnas till bildningsförvaltningen enligt rutiner som beskrivs i särskilt dokument vid namn, *Rutiner för ansökan om tilläggsbelopp och verksamhetsstöd*.

Uppföljning

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd följs upp två gånger per år. I juni och december tas kvantitativ statistik fram. I juni görs också en kvalitativ uppföljning av resultatet.